

Polityka podatkowa gminy wobec przedsiębiorstw – podatek od nieruchomości

Iwona Olek*

Streszczenie: Celem opracowania jest analiza polityki podatkowej gminy wobec przedsiębiorstw, realizowanej za pomocą narzędzia budżetowego, jakim jest uprawnienie do obniżania stawek podatkowych w zakresie podatku od nieruchomości oraz wprowadzania zwolnień lub ulg podatkowych. W artykule przedstawiono podatek od nieruchomości jako instrument polityki dochodowej jednostki samorządu terytorialnego wykorzystywany w celu wspierania przedsiębiorczości. Przeanalizowano w tym celu wpływ wysokości stawek podatku od nieruchomości przyjmowanych przez Radę Miasta Gorzowa oraz udzielanych ulg i zwolnień na wysokość wpływów z tytułu tegoż podatku w latach 2009–2013. Podobnie jak w przypadku większości gmin w Polsce, w Gorzowie w badanym okresie stawki podatkowe przyjmowane przez Radę Miasta były, poza 2013 r., niższe niż maksymalne stawki ustawowe. Fakt ten stanowi istotny element polityki wspierającej rozwój przedsiębiorczości. Należy jednak pamiętać, iż aby osiągnąć rzeczywisty efekt zachęty dla przedsiębiorstw, obok niższych stawek podatkowych czy też wprowadzania ulg i zwolnień niezwykle istotnym faktem jest dostępność terenów inwestycyjnych, czy też, jak ma to miejsce w przypadku Gorzowa, zlokalizowanie w granicach miasta Specjalnej Strefy Ekonomicznej.

Słowa kluczowe: podatek od nieruchomości, polityka podatkowa gminy, wspieranie przedsiębiorczości

Wprowadzenie

Podatek jest jedną z danin publicznych, obok opłat, składek, wpłat z zysku przedsiębiorstw państwowych i jednoosobowych spółek skarbu państwa oraz innych wynikających z ustawy obowiązkowych świadczeń pieniężnych ponoszonych na rzecz państwa, jednostek samorządu terytorialnego, państwowych funduszy celowych oraz innych jednostek sektora finansów publicznych. Definiowany jest w literaturze przedmiotu¹ jako nieodpłatne (nieekwiwalentne), przymusowe, bezzwrotne i pieniężne świadczenie o charakterze ogólnym, nakładane jednostronnie przez państwo lub rządziej – jednostkę samorządu terytorialnego. W podobny sposób definiuje podatek ordynacja podatkowa, która za taki uznaje w art. 6 publicznoprawne, nieodpłatne, przymusowe oraz bezzwrotne świadczenie pieniężne na rzecz Skarbu Państwa, województwa, powiatu lub gminy, wynikające z ustawy.

Obecnie w Polsce obowiązuje piętnaście rodzajów podatków. Są to: podatek od towarów i usług, podatek akcyzowy, podatek od gier, podatek dochodowy od osób prawnych, podatek dochodowy od osób fizycznych, w tym opłacany w formach zryczałtowanych: karta podatkowa, ryczałt ewidencjonowany oraz ryczałt od przychodów osób duchownych, podatek

* Iwona Olek, Uniwersytet Szczeciński, Wydział Nauk Ekonomicznych i Zarządzania, e-mail: iwonaolek@op.pl.

¹ Por. m.in.: (Ostrowski 1970: 140–144; Harasimowicz 1988: 113–114; Owsiak 2002: 154–155).

tonażowy, podatek od czynności cywilnoprawnych, podatek od spadków i darowizn, podatek rolny, podatek leśny, podatek od nieruchomości, podatek od środków transportowych.

Ograniczenie w zakresie nakładania podatków ustanowione w art. 84 Konstytucji RP zostało uszczegółowione w jej art. 217, w którym ustawodawca postanowił, że wszystkie istotne elementy konstrukcyjne podatku powinny wynikać z ustawy, zaliczając do nich: podmiot i przedmiot opodatkowania, stawki podatkowe, zasady przyznawania ulg i umorzeń oraz kategorii podmiotów zwolnionych z podatku². Podatki stanowią również jedno z narzędzi budżetowych, które mają do dyspozycji władze samorządowe w celu oddziaływania na lokalną przedsiębiorczość.

1. Podatek od nieruchomości oraz zakres władztwa podatkowego gminy

Podatek od nieruchomości w Polsce jest podatkiem lokalnym, pobieranym przez samorządy gminne. Regulują go przepisy ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z 12 stycznia 1991 r.

Opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości podlegają następujące nieruchomości lub obiekty budowlane:

- grunty,
- budynki lub ich części,
- budowle lub ich części związane z prowadzeniem działalności gospodarczej.

Wyłączone z opodatkowania są:

- grunty sklasyfikowane w ewidencji gruntów i budynków jako użytki rolne, grunty zadrzewione i zakrzewione na użytkach rolnych lub lasy, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- pod warunkiem wzajemności – nieruchomości będące własnością państw obcych lub organizacji międzynarodowych albo przekazane im w użytkowanie wieczyste, przeznaczone na siedziby przedstawicielstw dyplomatycznych, urzędów konsularnych i innych misji korzystających z przywilejów i immunitetów na mocy ustaw, umów lub zwyczajów międzynarodowych,
- grunty pod wodami płynącymi i kanałami żeglownymi, z wyjątkiem jezior oraz gruntów zajętych na zbiorniki wodne retencyjne lub elektrowni wodnych,
- nieruchomości lub ich części zajęte na potrzeby organów jednostek samorządu terytorialnego, w tym urzędów gmin, starostw powiatowych i urzędów marszałkowskich,
- grunty zajęte pod pasy drogowe dróg publicznych w rozumieniu przepisów o drogach publicznych oraz zlokalizowane w nich budowle – z wyjątkiem związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej innej niż eksploatacja autostrad płatnych.

Podatnikami podatku od nieruchomości są:

- 1) osoby fizyczne,
- 2) osoby prawne, jednostki organizacyjne, w tym spółki nieposiadające osobowości prawnej, będące:
 - właścicielami nieruchomości lub obiektów budowlanych, z zastrzeżeniem, że jeżeli podmiot opodatkowania znajduje się w posiadaniu samoistnym, obowiązek podatkowy w zakresie podatku od nieruchomości ciąży na posiadaczu samoistnym,
 - posiadaczami samoistnymi nieruchomości lub obiektów budowlanych,
 - użytkownikami wieczystymi gruntów,

² Por.: (Kosikowski 2007: 95).

- posiadaczami nieruchomości lub ich części albo obiektów budowlanych lub ich części, stanowiących własność Skarbu Państwa lub jednostki samorządu terytorialnego, jeżeli posiadanie wynika z umowy zawartej z właścicielem, Agencją Własności Rolnej Skarbu Państwa lub z innego tytułu prawnego, z wyjątkiem posiadania przez osoby fizyczne lokali mieszkalnych niestanowiących odrębnych nieruchomości.

Podstawę opodatkowania stanowi:

- 1) dla gruntów – powierzchnia gruntu wyrażona w metrach kwadratowych,
- 2) dla budynków lub ich części – powierzchnia użytkowa budynku lub jego części wyrażona w metrach kwadratowych, dla budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – wartość, o której mowa w przepisach o podatkach dochodowych, ustalona na dzień 1 stycznia roku podatkowego, stanowiąca podstawę obliczania amortyzacji w tym roku, niepomniejszona o odpisy amortyzacyjne, a w przypadku budowli całkowicie zamortyzowanych – ich wartość z dnia 1 stycznia roku, w którym dokonano ostatniego odpisu amortyzacyjnego.

Stawki podatkowe

Rada gminy, w drodze uchwały, określa wysokość stawek podatku od nieruchomości, z tym że stawki nie mogą przekroczyć maksymalnych stawek kwotowych ustalanych corocznie przez Ministra Finansów.

Zwolnienia w podatku od nieruchomości.

Zwolnione od podatku od nieruchomości są (zwolnienia przedmiotowe):

- budowle kolejowe stanowiące całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami, służące do ruchu pojazdów kolejowych, organizacji i sterowania tym ruchem, umożliwiające dokonywanie przewozów osób lub rzeczy – wykorzystywane wyłącznie na potrzeby publicznego transportu kolejowego, a także zajęte pod nie grunty,
- budowle infrastruktury portowej, budowle infrastruktury zapewniającej dostęp do portów i przystani morskich oraz zajęte pod nie grunty,
- grunty, które znajdują się w posiadaniu podmiotu zarządzającego portem lub przystanią morską, pozyskane na potrzeby rozwoju portu lub przystani morskiej, zajęte na działalność określoną w statucie tego podmiotu, położone w granicach portów i przystani morskich – od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym podmiot ten wszedł w ich posiadanie – nie dłużej niż przez okres 5 lat, z wyjątkiem gruntów zajętych przez podmiot inny niż podmiot zarządzający portem lub przystanią morską,
- budynki, budowle i zajęte pod nie grunty na obszarze części lotniczych lotnisk użytku publicznego,
- budynki gospodarcze lub ich części: służące działalności leśnej lub rybackiej, położone na gruntach gospodarstw rolnych, służące wyłącznie działalności rolniczej, zajęte na prowadzenie działów specjalnych produkcji rolnej,
- nieruchomości lub ich części zajęte na potrzeby prowadzenia przez stowarzyszenia statutowej działalności wśród dzieci i młodzieży w zakresie oświaty, wychowania, nauki i techniki, kultury fizycznej i sportu, z wyjątkiem wykorzystywanych do prowadzenia działalności gospodarczej, oraz grunty zajęte trwale na obozowiska i bazy wypoczynkowe dzieci i młodzieży,

- grunty i budynki wpisane indywidualnie do rejestru zabytków, pod warunkiem ich utrzymania i konserwacji, zgodnie z przepisami o ochronie zabytków, z wyjątkiem części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- grunty i budynki we władaniu muzeów rejestrowanych,
- grunty położone na obszarach objętych ochroną ścisłą, czynną lub krajobrazową, a także budynki i budowle trwale związane z gruntem, służące bezpośrednio osiąganiu celów z zakresu ochrony przyrody – w parkach narodowych oraz w rezerwatach przyrody,
- będące własnością Skarbu Państwa: grunty pokryte wodami jezior o ciągłym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych oraz grunty zajęte pod sztuczne zbiorniki wodne,
- budowle wałów ochronnych, grunty pod wałami ochronnymi i położone w międzywałach, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej przez inne podmioty niż spółki wodne, ich związki oraz związki wałowe,
- grunty stanowiące nieużytki, użytki ekologiczne, grunty zadrzewione i zakrzewione, z wyjątkiem zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej,
- grunty stanowiące działki przyzagrodowe członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych, którzy spełniają określone warunki,
- budynki położone na terenie rodzinnych ogrodów działkowych, nieprzekraczające norm powierzchni ustalonych w przepisach prawa budowlanego dla altan i obiektów gospodarczych, z wyjątkiem zajętych na działalność gospodarczą,
- budynki i budowle nowo wybudowane bądź zmodernizowane, oddane do użytkowania, wykorzystywane przez grupę producentów rolnych na działalność statutową, po uzyskaniu wpisu do rejestru grup – w okresie 5 lat od dnia uzyskania wpisu grupy do rejestru.

Od podatku od nieruchomości zwolnione są również (zwolnienia podmiotowe):

- 1) uczelnie, zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą,
- 2) szkoły, placówki, zakłady kształcenia i placówki doskonalenia nauczycieli – publiczne i niepubliczne – oraz organy prowadzące te szkoły, placówki i zakłady, z tytułu zarządu, użytkowania lub użytkowania wieczystego nieruchomości szkolnych; zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą inną niż działalność oświatowa,
- 3) placówki naukowe Polskiej Akademii Nauk; zwolnienie nie dotyczy przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą,
- 4) prowadzący zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej – w zakresie przedmiotów opodatkowania zgłoszonych wojewodzie, jeżeli zgłoszenie zostało potwierdzone decyzją w sprawie przyznania statusu zakładu pracy chronionej lub zakładu aktywności zawodowej albo zaświadczeniem – zajętych na prowadzenie tego zakładu, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania znajdujących się w posiadaniu zależnym podmiotów niebędących prowadzącymi zakłady pracy chronionej lub zakłady aktywności zawodowej,
- 5) jednostki badawczo-rozwojowe, z wyjątkiem przedmiotów opodatkowania zajętych na działalność gospodarczą,
- 6) przedsiębiorcy o statusie centrum badawczo-rozwojowego uzyskanym na zasadach określonych w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej (DzU 2005, nr 179, poz. 1484) w odniesieniu do przedmiotów opodatkowania zajętych na cele prowadzonych badań i prac rozwojowych (Ustawa z 12 stycznia 1991).

Władztwo podatkowe

Uprawnienie do kształtowania (modelowania) obciążeń podatkowych należy odróżnić od kształtowania danin publicznych. O ile to drugie związane jest nierozdzielnie z władztwem stanowienia podatków (danin) i realizowane jest przez parlament w funkcji programowania podatków (danin publicznych), o tyle to pierwsze oznacza uprawnienie do modelowania w granicach upoważnienia ustawowego elementów wpływających na wysokość obciążeń podatkowych poszczególnych podatników, elementów, które zostały zdefiniowane w ustawie podatkowej. Uprawnienia tego nie należy również mylić z uprawnieniem organów skarbowych do ustalania i określania zobowiązań podatkowych, lecz wiązać ze zdecentralizowanym systemem zarządzania państwem i uprawnieniami do prowadzenia lokalnej polityki podatkowej. Uprawnienie do kształtowania obciążeń podatkowych przysługuje przede wszystkim jednostkom samorządu terytorialnego. Wynika ono z art. 168 Konstytucji RP, który przyznaje tym podmiotom prawo ustalania wysokości podatków i opłat lokalnych w zakresie określonym w ustawie. W obecnym stanie prawnym, w zakresie podatków, uprawnienie to przysługuje radom gmin w podatkach: rolnym, leśnym, od nieruchomości i od środków transportowych, a więc w podatkach pobieranych przez samorządowe organy podatkowe. We wszystkich tych podatkach radom gmin zostały przyznane uprawnienia do:

- 1) kształtowania stawek podatkowych, bądź bezpośrednio poprzez ustalanie ich wysokości, jak w podatku od nieruchomości i podatku od środków transportu, bądź poprzez obniżenie cen skupu żyta oraz drewna tartacznego, od których uzależniona jest stawka podatku rolnego i leśnego,
- 2) kształtowania zwolnień przedmiotowych.

Rady gmin mają również uprawnienia do kształtowania warunków płatności podatków oraz obowiązków w zakresie składania deklaracji podatkowych. Uprawnienia takie nie przysługują organom gmin w pozostałych podatkach, z których wpływy zasilają w całości budżety gmin, a więc: podatku od czynności cywilnoprawnych, podatku od spadków i darowizn, podatku dochodowym od osób fizycznych opłacanych w formie karty podatkowej, tj. w tych podatkach, które pobierane są przez organy podatkowe administracji rządowej.

Rada gminy może różnicować wysokość stawek podatkowych dla poszczególnych rodzajów przedmiotów opodatkowania, uwzględniając w szczególności lokalizację, rodzaj prowadzonej działalności, rodzaj zabudowy, przeznaczenie i sposób wykorzystywania gruntu.

Podsumowując kwestie zakresu władztwa podatkowego w obecnym systemie prawnym obowiązującym w Polsce, należy zauważyć, że w zakresie władztwa stanowienia podatków uprawnienia przysługują przede wszystkim: Radzie Ministrów, Ministrowi Finansów oraz Rządowemu Centrum Legislacji (w zakresie kształtowania podatków od strony fiskalnej i prawnej) oraz parlamentowi (w zakresie ustanowienia daniny). Szczególny rodzaj władztwa podatkowego spoczywa w rękach Prezydenta RP, który ma możliwość zakwestionowania rozwiązań przyjętych przez parlament lub poddania ich badaniu w zakresie zgodności z konstytucją. W ograniczonym zakresie prawo stanowienia podatków przyznane zostało również radom gmin oraz mieszkańcom gminy. Tym pierwszym przysługują natomiast istotne uprawnienia w zakresie kształtowania (modelowania) obciążeń podatkowych w podatkach, w których władztwo poboru przyznane zostało gminom (por. Kulicki 2010).

2. Kształtowanie obciążeń z tytułu podatku od nieruchomości na przykładzie miasta Gorzowa Wlkp.

Miasto Gorzów, podobnie jak zdecydowana większość (ponad 90%) polskich gmin, stosuje niższe niż maksymalne stawki od podatku od nieruchomości (por. Gołębiowski, Korolewska 2013: 9–12). Na przestrzeni sześciu lat tylko raz, w roku 2013, stawki podatku od nieruchomości były równe maksymalnym stawkom ustawowym. W tabelach od 1 do 6 przedstawiono, w jaki sposób kształtowały się w latach 2009–2014 wysokości stawek podatkowych obowiązujących w Gorzowie Wlkp. w porównaniu do stawek ustawowych.

Tabela 1

Stawki podatku od nieruchomości w 2014 r.

	Maksymalna stawka za m kw. 2014 ustawowa	Stawka za m kw. 2014 miasto Gorzów	Odchylenie od stawki ustawowej (%)
od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	23,03 zł	22,82 zł	-0,91
od budynków mieszkalnych lub ich części	0,74 zł	0,67 zł	-9,46
od pozostałych budynków lub ich części	7,73 zł	7,66	-0,91
od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,89 zł	0,88 zł	-1,12
od pozostałych gruntów, np. pod mieszkalnictwo	0,46 zł	0,45 zł	-2,17
od budowli	2% ich wartości	2% ich wartości	0
od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	4,68 zł	4,63 zł	-1,07

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 2

Stawki podatku od nieruchomości w 2013 r.

	Maksymalna stawka za m kw. 2013 ustawowa	Stawka za m kw. 2013 miasto Gorzów	Odchylenie od stawki ustawowej (%)
od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	22,82 zł	22,82 zł	0
od budynków mieszkalnych lub ich części	0,73 zł	0,73 zł	0
od pozostałych budynków lub ich części	7,66 zł	7,66 zł	0
od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,88 zł	0,88 zł	0
od pozostałych gruntów, np. pod mieszkalnictwo	0,45 zł	0,45 zł	0
od budowli	2% ich wartości	2% ich wartości	0
od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	4,63 zł	4,63 zł	0

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 3

Stawki podatku od nieruchomości w 2012 r.

	Maksymalna stawka za m kw. 2012 ustawowa	Stawka za m kw. 2012 miasto Gorzów	Odchylenie od stawki ustawowej (%)
od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	21,94 zł	21,05 zł	-4,06
od budynków mieszkalnych lub ich części	0,70 zł	0,67 zł	-4,29
od pozostałych budynków lub ich części	7,36 zł	7,06 zł	-4,08
od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,84 zł	0,80 zł	-4,76
od pozostałych gruntów, np. pod mieszkalnictwo	0,43 zł	0,31 zł	-27,91
od budowli	2% ich wartości	2% ich wartości	0
od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	4,45 zł	4,27 zł	-4,04

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 4

Stawki podatku od nieruchomości w 2011 r.

	Maksymalna stawka za m kw. 2011 ustawowa	Stawka za m kw. 2011 miasto Gorzów	Odchylenie od stawki ustawowej (%)
od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	21,05 zł	19,99 zł	-5,04
od budynków mieszkalnych lub ich części	0,67 zł	0,58 zł	-13,43
od pozostałych budynków lub ich części	7,06 zł	6,76 zł	-4,25
od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,80 zł	0,70 zł	-12,5
od pozostałych gruntów, np. pod mieszkalnictwo	0,41 zł	0,21 zł	-48,78
od budowli	2% ich wartości	2% ich wartości	0
od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	4,27 zł	4,04 zł	-5,39

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 5

Stawki podatku od nieruchomości w 2010 r.

	Maksymalna stawka za m kw. 2010 ustawowa	Stawka za m kw. 2010 miasto Gorzów	Odchylenie od stawki ustawowej (%)
od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	20,51 zł	19,48 zł	-5,02
od budynków mieszkalnych lub ich części	0,65 zł	0,57 zł	-12,31
od pozostałych budynków lub ich części	6,88 zł	6,59 zł	-4,22
od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,77 zł	0,68 zł	-11,69
od pozostałych gruntów, np. pod mieszkalnictwo	0,39 zł	0,20 zł	-48,72
od budowli	2% ich wartości	2% ich wartości	0
od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	4,16 zł	3,94 zł	-5,29

Źródło: opracowanie własne.

Tabela 6

Stawki podatku od nieruchomości w 2009 r.

	Maksymalna stawka za m kw. 2009 ustawowa	Stawka za m kw. 2009 miasto Gorzów	Odchylenie od stawki ustawowej (%)
od budynków i ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej	19,81 zł	18,82 zł	-4,99
od budynków mieszkalnych lub ich części	0,62 zł	0,55 zł	-11,29
od pozostałych budynków lub ich części	6,64 zł	6,37 zł	-4,07
od gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków	0,74 zł	0,66 zł	-10,81
od pozostałych gruntów, np. pod mieszkalnictwo	0,37 zł	0,19 zł	-48,65
od budowli	2% ich wartości	2% ich wartości	0
od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych	4,01 zł	3,81 zł	-4,99

Źródło: opracowanie własne.

Zwolnienia, ulgi

W 2007 r. Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego uchwaliła akt prawny w sprawie programu pomocy regionalnej na wspieranie nowych inwestycji i tworzenie miejsc pracy. Preferencje dotyczą zwolnienia z podatku od nieruchomości, na których zrealizowano nowe inwestycje i stworzono nowe miejsca pracy związane z nową inwestycją, jeżeli:

- 1) nakłady finansowe na nową inwestycję wyniosły ogółem kwotę przekraczającą równowartość 100 000,00 euro i stworzono co najmniej 5 nowych miejsc pracy związa-

nych z nową inwestycją, zwolnienie obowiązuje przez 2 lata podatkowe, inwestycja i stworzone miejsca pracy muszą być utrzymane przez okres co najmniej 3 lat od momentu zakończenia inwestycji – w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu mikroprzedsiębiorców;

- 2) nakłady finansowe na nową inwestycję wyniosły ogółem kwotę przekraczającą równowartość 500 000,00 euro i stworzono co najmniej 25 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, zwolnienie obowiązuje przez 3 lata podatkowe, inwestycja i stworzone miejsca pracy muszą być utrzymane przez okres co najmniej 4 lat od momentu zakończenia inwestycji – w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu małych przedsiębiorców;
- 3) nakłady finansowe na nową inwestycję wyniosły ogółem kwotę przekraczającą równowartość 2 500 000,00 euro i stworzono co najmniej 100 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, zwolnienie obowiązuje przez 5 lat podatkowych, inwestycja i stworzone miejsca pracy muszą być utrzymane przez okres co najmniej 6 lat od momentu zakończenia inwestycji – w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu średnich przedsiębiorców;
- 4) nakłady finansowe na nową inwestycję wyniosły ogółem kwotę przekraczającą równowartość 20 000 000,00 euro i stworzono co najmniej 1000 nowych miejsc pracy związanych z nową inwestycją, zwolnienie obowiązuje na okres 12 lat podatkowych, inwestycja i stworzone miejsca pracy muszą być utrzymane przez okres co najmniej 12 lat od momentu zakończenia inwestycji – w przypadku inwestycji dokonywanych na nieruchomościach będących w posiadaniu przedsiębiorców innych niż wymienieni w punktach 1–3.

„Stworzenie zatrudnienia” oznacza stan zatrudnienia u danego przedsiębiorcy, na który składają się dotychczasowe miejsca pracy, jak i nowo utworzone (Uchwała z 23 maja 2007).

Wpływy z tytułu podatku od nieruchomości

Na wysokość wpływów do budżetu z tytułu podatku od nieruchomości mają wpływ zarówno wysokości stawek podatkowych, jak też udzielone zwolnienia i ulgi. W tabeli 7 przedstawiono wysokość wpływów do budżetu miasta Gorzowa Wlkp. z tytułu podatku od nieruchomości w latach 2009–2013, a także zobrazowano skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych oraz udzielonych ulg i zwolnień.

Tabela 7

Wpływy do budżetu miasta Gorzowa Wlkp. z tytułu podatku od nieruchomości oraz skutki obniżenia stawek podatkowych i udzielonych ulg i zwolnień

Lata	Docho- dy podat- kowe z ty- tułu podatku od nierucho- mości w	Skutki ob- niżenia gór- nych stawek podatkowych w zł	Skutki udzi- elonych ulg i zwol- nień w zł
2013	73.065.160,89	0,00	1.980.194,83
2012	65.979.864,93	3.683.574,42	1.917.972,38
2011	59.648.778,90	5.442.726,33	1.835.396,88
2010	54.054.870,77	4.491.059,70	1.863.246,95
2009	48.387.720,48	4.232.629,17	2.214.958,28

Źródło: opracowanie własne na podstawie Sprawozdań z wykonania dochodów podatkowych Rb-PDP.

Uwagi końcowe

Podatek od nieruchomości stanowi główne narzędzie władz samorządowych wykorzystywane do celów wspierania rozwoju przedsiębiorczości. Uprawnienia do obniżania stawek podatkowych oraz kształtowania zwolnień lub ulg podatkowych w zakresie tego podatku wykorzystywane są bardzo często w tym właśnie celu. Nie bez znaczenia jest również fakt bliskości, łatwego dostępu czy też, jak ma to miejsce w przypadku Gorzowa Wlkp., usytuowanie w granicach miasta Specjalnych Stref Ekonomicznych.

Literatura

- Gołębiowski G., Korolewska M. (2013), *Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości przez jednostki samorządu terytorialnego w Polsce. Raport z badań*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa.
- Harasimowicz J. (1988), *Finanse i prawo finansowe*, PWE, Warszawa.
- Kosikowski C. (2007), *Podatki. Problem władzy publicznej i podatkików*, LexisNexis, Warszawa.
- Kulicki J. (2010), *Zakres władztwa podatkowego w obecnym systemie prawnym w Polsce*, Analizy BAS nr 16(41) z 16.06.2010.
- Ostrowski K. (1970), *Prawo finansowe. Zarys ogólny*, PWN, Warszawa.
- Owsiak S. (2002), *Finanse publiczne. Teoria i praktyka*, Wydawnictwo Naukowe PWE, Warszawa.
- Uchwała Rady Miasta Gorzowa Wlkp. nr XI/158/2007 z dn. 23 maja 2007 r.
- Ustawa z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych, DzU 2010, nr 95, poz. 613 ze zm.
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o niektórych formach wspierania działalności innowacyjnej, DzU 2005, nr 179, poz. 1484.

TAX POLICY OF COMMUNES TOWARDS TO COMPANIES – PROPERTY TAX

Abstract: The paper presents use of property tax as a tool of income policy for local government units, used to support the growth of entrepreneurship. There is presented tax policy of municipalities towards enterprises, realised by using the budget tools such as lowering tax rates in the property tax and introduction of tax exemptions or tax reliefs. For this purpose there was analysed the influence of height of property tax rates adopted by the City Council of Gorzów and granted tax reliefs and tax exemptions, on the amount of revenues form property tax of that in 2009–2013. Like in the majority of municipalities in Poland in the considered period, also in Gorzów the tax rates adopted by the City Council were, with the exception of year 2013, lower than the maximum statutory rates. This fact is an important element of policy supporting the development of entrepreneurship. However it should be noticed, that in order to achieve real effect of encouragement for companies, beside lower tax rates or the introduction of tax reliefs and tax exemptions, extremely important factor is the availability of the investment areas, or as it is in the case of Gorzów, location of Special Economic Zone within borders of the city area.

Keywords: property tax, tax policy of municipality, supporting of entrepreneurship

Cytowanie

- Olek I. (2014), *Polityka podatkowa gminy wobec przedsiębiorstw – podatek od nieruchomości*, Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego nr 818, „Finanse, Rynki Finansowe, Ubezpieczenia” nr 68, Szczecin, s. 195–204; www.wneiz.pl/frfu.